

לשכת רואי חשבון בישראל

Institute of Certified Public
Accountants In Israel

نقابة مدققي الحسابات في إسرائيل

מאת הנשיאה

שלום רב ובוקר טוב.

שמחה לפתוח את הכנס שעוסק בתפקידו של רו"ח כשומר סף ולעסוק בסוגיות משמעותיות.

תודה לרשות ני"ע בהנהגתה של ענת גואטה - יו"ר הרשות על שיתוף הפעולה הפורה בכלל ובפרט עם לשכת רו"ח בשיח שוטף מקצועי מתוך מטרה מאוחדת לבסס את איכות הדיווח הכספי לטובת שוק ההון תוך האזנה הדדית מקצועית - שיח שמוביל אותנו קדימה.

איתנו כאן היום מכבדות:

עו"ד **שרה קנדלר** – מנהלת מחלקת תאגידים

ד"ר **אילנה ליפסקר-מודעי** עו"ד – מנהלת מחלקת אכיפת מנהלית

רו"ח **יפעת פלקון שניידר** – חשבונאית ראשית ומנהלת המערך החשבונאי במחלקת התאגידים וחברה נמרצת במועצת רו"ח

רו"ח **דוד וליאנו** – חבר הוועד המרכזי בלשכה מאושיות המקצוע

עו"ד ורו"ח **אייל נייגר** – יועץ משפטי של לשכת רו"ח ומי שמסייע לי רבות בעבודתי המקצועית ובהישגים חשובים שהיו לנו כמעט ב-3 השנים האחרונות מאז שמוניתי לתפקיד.

אנחנו רואי החשבון שומרי סף שפועלים בזהירות ובשמרנות לפי תקני ביקורת של לשכת רו"ח ותקני חשבונאות, תוך דגש על ביסוס עבודת הביקורת בראיות מוצדקות ותוך תשומת לב מיוחדת לאורות אדומים שמתגלים, תוך דגש על חובת הגילוי, על תיעוד מספק, על תכנון קפדני של הביקורת שמתייחס למצב ולסיכונים ויש לנו נורמות משלנו, נורמות מחמירות שמחייבות אותנו והן נר לרגלינו וברור שכללי אי התלות מהווים אבן יסוד בכל מערכת הביקורת וכל קוראי הדוחות מצפים לחוות דעתנו.

אבל יש בחיים מצבים אפורים לעיתים ויש שיקול דעת ויש אתגרים שאולי בחוכמת הבדיעבד נראים ברורים אבל בדיעבד כולנו חכמים! ואסור לשפוט אותנו על חכמת הבדיעבד.

רחוב מונטיפיורי 1
בית לשכת רואי חשבון
ע"ש קסיר
ת.ד. 29281
תל אביב 6129201
טל. 03-5116666
פקס. 03-5116665
אתר: www.icpas.org.il
E-mail: cpas@icpas.org.il

את הסטנדרטים שלנו אסור לקבוע בכלים מנהליים שנועדו להרתיע אלא בשת"פ מקצועי עם הרשויות שמחזק נורמות, שמציף סיכונים, שמנחה ומוביל ולומד מאתגרי המציאות המורכבים.

יש לעודד אותנו כשומרי סף להפעיל שיקול דעת, לקחת אחריות אבל ללא הפחתה מאחריות של כלל נושאי המשרה. חשוב להבין כי לתהליך המנהלי יש השלכות קשות מאד של פגיעה במוניטין שיכולה להיות הרסנית לרו"ח.

הליך מנהלי עשוי להחתיים בעל מקצוע כמונו, זוהי אמירה פומבית על רשלנות בביצוע עבודתנו ועבורנו זו פגישה קשה.

אנחנו רו"ח המבקרים איננו נושאי משרה בחברה והטלת עיצומים עלינו אין לה שפוי. אמנם הביטוח המקצועי בלשכה שופר ויש לנו כיסוי להוצאות משפטיות בהליכים משמעתיים פליליים ומנהליים, אבל זה לא מכסה ומגן על מכלול הדברים ולכן יש לאפשר מנגנון של מעין גילוי מרצון שיאפשר לרו"ח שגילה טעות ויוכל לחשוף אותה ללא חשש מסנקציה ויזכה להגנות כי העולם הפיננסי מורכב מאד וגם הרגולטורים בפיגור אחר תחכום וכלים חדשים מורכבים שצצים חדשות לבקרים, מי שחשף תקלות עקב טעות זוהי נקודת זכות ואסור שיהיה תמריץ שלילי לחשוף הבעיות/הטעויות.

כובד האחריות הבלתי מוגבלת שמונח על כתפיו רו"ח והכיס העמוק שלנו מרתיע רו"ח צעירים מהעיסוק במקצוע. המקצוע סובל ממחסור קשה מאוד שמונע ומגביל בביצוע ביקורת במשרדים. כובד האחריות שאינו מקבל שווי כלכלי אמיתי מהווה איום גדול לשומרי הסף רו"ח המבקרים ופגיעה בנו בשוק ריכוזי מאד היא מסוכנת.

אנחנו מעודדים את הספקנות הנדרשת בביצוע הביקורת ולכן מועצת רו"ח גם קבעה לבקשתנו כי ני"ע שלנו הם רכוש רו"ח ויש להם חיסיון כדי לאפשר לנו חקור ולדרוש.

יש לנו גם מוסד מפואר שיש לי הזכות לעמוד בראש הדירקטוריון שלו – המוסד לביקורת עמיתים שמהווה כלי רגולציה עצמית, קפדנית, לגבי ביקורת בחברות ציבוריות ובראשו המנהל המצוין יוסי בן אלטבט, שמקפיד. במוסד אנו בוחנים את תיקי ני"ע ואיכות עבודת הביקורת ומוודאים תיקון מוכח של משרדים שנדרשים לכך! מפיצים לקחים לכלל החברים למען יראו ויראו, זוהי רגולציה עצמית חשובה ביותר שמציפה גם החוצה שלא נעשה תיקון ראוי הן לרשות ני"ע והן למועצת רו"ח ולכן אין הצדקה להטיל אחריות מוגברת על רו"ח המבקר.

- יש ליצור מנגנון מוסדר לחשיפת טעויות
- יש למנוע בכל דרך פגיעה במוניטין המשרד הכרוכה לעיתים גם בהעמדה לדין משמעתי על פי חוק רו"ח לא רק נגד השותף אלא נגד כלל השותפות וכאן נזכור את השוק הקטן והריכוזי שלנו, רבדי האחריות שלנו חשופים גם לחבות אזרחית ככיס עמוק בחדל"פ גם לחבות מנהלית, גם פלילית וגם משמעטית לפי חוק רו"ח

מערכת סיכונים כבדה

ואני חוששת מהרתעת יתר של רו"ח המבקרים.

נזכור כי הביקורת היא מדגמית יש הסתמכות על הנהלה.

יש צורך ברמת וודאות סבירה לעניין נאותות הדוחות ואין חכמה בדיעבד.

הליכים משמעותיים לפי חוק רו"ח כבדים מאד בסנקציות ואלו כפי שצינתי עשויים להיווסף לשאר ההליכים ועשויים מעבר לקנס של 1 מ' ש' להביא גם לשלילת רישיון או התלייתו.

לכן יש לתת משקל גדול ומזכה לגילוי הפרה או טעות אם התגלתה ותוקנה ביוזמת רו"ח ולהיזהר מאד בטענות רשלנות בוודאי בדוחות סקורים.

יש לתקן בחקיקה ולקבוע הגבלת אחריות כי המצב לא סביר כיום. לצערי בתקופת כהונתי לא הייתה לנו ממשלה שיכולנו לתקן חקיקה וזה אינטרס משותף של כולנו.

אני תקווה כי גם תיקון התקנות בעניין הצורך בלדווח על שעות הביקורת יעבור בקרוב וישפיע גם בשוק.

אני תקווה כי רשות החברות תפטור אותנו הלשכה מלהיות איגוד עסקי שלא יכול לעסוק בסוגיות שכ"ט כי עבורינו ההשקעה בביקורת מחייבת תשומות והכשרה בלתי פוסקת והשוק לא מתמחר על כך וכשל השוק הזה פוגע קשות בביקוש לענף שלנו ובאיכות הביקורת.

הביקורת זו ההגנה החשובה ביותר ואינה מתומחרת כראוי. אני חוזרת ומדגישה כי אינני מקילה ראש חלילה בחובת הזהירות שלנו ובחובות המקצועיים תחת אי תלות ועבודה ברמה הגבוהה ביותר בלי להיכנס לשום לחץ בניסיון של לקוח לטשטש או לכסות אי תקינות – זה לא נסלח! אבל לזה יש מחיר וערך.

ואסיים בציטוט:

"על רואה חשבון חלה חובה לחקור באופן יסודי כל אימת שמתעורר בליבו חשד ממשי באשר לנכונות מידע המוצג בדוחות הכספיים המבוקרים על ידו, אולם חובה זו המוטלת על רואה החשבון – שעליו להגשימה ביסודיות ובתום לב – אינה בלתי מוגבלת. רואה החשבון אינו בלש אשר הצלחתו נמדדת בחשיפת ראיות ודאיות. תחת זאת הוא נדרש לאסוף ראיות ביקורת על מנת שיניחו את דעתו ברמת וודאות של "בטחון סביר" כי אין בדוחות הכספיים מצגי שווא".

(ת.א 1009/00 (חיפה) בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' ברוידא ושות' רואי חשבון, תק-מח 2008(2) 10679, 10719 (2008))

ולכן המצב מצריך חשיבה מחדש ובואו נשמע את חברינו ואולי יחד נגיע למסקנות שיתנו לכולנו עתיד משופר.